

VALHANDBOK

**för valet till Västra Götalandsregionen
2018**



Vänsterpartiet Västra Götaland

Din röst i regionen

Innehållsförteckning

Om valhandboken	3
Varför ska väljare rösta på just Vänsterpartiet i regionvalet?	3
Varför ska någon rösta på V och inte på S?	3
Varför ska någon rösta på V och inte på Mp?	4
Varför ska någon rösta på V och inte på Fi?	4
Västra Götalandsregionen	5
Kollektivtrafik	6
Regional utveckling	7
Miljö	10
Kultur	10
Vår syn på personalpolitik	11
Hälso- och sjukvård	13
Var kan du ta reda på mer?	19

Om valhandboken

Gå till den här länken för att titta att du läser i den aktuella versionen av valhandboken.

<http://vastragotaland.vansterpartiet.se/valhandbok-for-regionvalet-2018/>

Vilken version detta är står på framsidan.

Det här är Vänsterpartiets valhandbok inför regionvalet 2018 i Västra Götalandsregionen. Vår ambition har varit att ge stöd till er som ska föra fram partiets politik i regionfrågorna i valstugor, på möten eller via mail och telefon. Vi tänker oss också att handboken kan vara till nytta för dem som är våra nya regionpolitiker.

Vi beskriver Västra Götalandsregionens verksamheter och ibland vad som inte är våra verksamheter, utan till exempel statens eller kommunernas. Vi vill också visa vad vi i Vänsterpartiet gjort och tänkt under den senaste mandatperioden, vart konfliktytor finns mot olika partier och vad som sägs i vår valplattform inför valet 2018. Ambitionen har samtidigt varit att hålla texten så kort som möjligt. Den sistnämnda ambitionen kolliderar med de föregående...

I början av varje område hittar du en röd ruta med en kort text. Den är tänkt att vara ett svar på frågan ”Varför ska jag rösta på er?” kopplat till en specifik fråga.

På slutet hittar du ett ABC som sammanfattar viktiga frågor. Hit kan du gå om du snabbt behöver slå upp om tandvård, kollektivtrafik eller annat politikområde.

Varför ska väljare rösta på just Vänsterpartiet i Regionvalet?

Visa av erfarenhet vet vi att det är den vanligaste frågan i valstugorna. Därför inleds varje avsnitt med en ruta med ett tänkt svar på den frågan om någon är intresserad av just det området. Vi har också sammanställt svar på varför någon ska rösta på Vänsterpartiet och inte på något av de andra rödgrönrosa partierna. Det är också en väldigt vanlig fråga.

Varför ska någon rösta på V?

1. För att vi är det enda parti som är redo att sätta välfärden och jämlikheten först istället för ett enskilt års budgetutrymme. För att få vården att fungera krävs resurser, och då krävs skattechöjningar.
2. För att vi är det enda parti som har en idé om att skapa hållbar arbetsmiljö i vården genom kortare arbetstid. Samt att det verkligen är dags att sluta underbetala de kvinnor som arbetar i välfärden.
3. Klassamhället är en verklighet som kör slut på människors hälsa. Det behövs politiska förslag för att motverka det.
4. För att vi är de enda parti som vill sluta höja biljettpriserna i kollektivtrafiken. Dessutom vill vi sänka priset på långa resor. På sikt vill vi införa avgiftsfri kollektivtrafik.
5. För att det är vi som genom samarbetet med regeringen fixat 10 välfärdsmiljarder, en förlossningsmiljard, fria sommarkort i kollektivtrafiken och många andra viktiga satsningar till landstingen. .

Varför ska någon rösta på V och inte på S?

Självklart finns det mycket gemensamt mellan oss och S, men också frågor där de pratar men inte gör.

1. De kan sätta sig och styra med vem som helst av allianspartierna och upphandla sjukhus eller införa vårdval.
2. De pratar om att vården behöver pengar, men är inte beredda att finansiera utan får lita till hög tillväxt för att kunna satsa.
3. De är direkt kritiska till kortare arbetstid för att skapa hållbar arbetsmiljö i vården.
4. Just nu vill de inte chockhöja några priser i kollektivtrafiken. Men sen?
5. En stark tro på att kollektivtrafik ska upphandlas. Vi vill köra fler bussar och tåg i egen regi för att kunna ta ansvar för arbetsmiljö och kvalitet.

Varför ska någon rösta på V och inte på Miljöpartiet?

1. De har under fyra år styrt med allianspartierna och privatiserat ännu mer vård.
2. Vi är det grönaste partiet. Det är vi som vill stoppa höjningen av kollektivtrafiktaxorna.
3. De är inte längre för kortare arbetstid.
4. Deras totala brist på politik för att skapa ett mer jämlikt samhälle.

Varför ska någon rösta på V och inte på Feministiskt initiativ?

Fi ska ställa upp i regionvalet för första gången. Troligtvis kommer de att i praktiken kopiera vår politik och som vanligt kommer de att prata om vår bristande trovärdighet i sina egna valstugor. Fem skäl att välja V istället för FI.

1. De är nya i regionvalet. Vi har en sammanhållen politik för alla områden.
2. Vi har en trovärdig och offensiv feministisk politik. Vi har en lång lista på feministiska förslag som vi redan genomfört eller vill genomföra i Regionen.
3. Vi ser klass, det gör inte Fi. Klasssamhället är en handgriplig verklighet som kör slut på människors hälsa.
4. Kan det att vara säker på att de inte släpper fram alliansen till makten? De skriver att de "föredrar" en rödgrön regering.

Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen är landsting/region för alla invånare i det geografiska området Västra Götaland. 1,7 miljoner invånare som bor i 49 kommuner. Västra Götalandsregionen bildades 1999 och fick då ansvar för sjukvård, kollektivtrafik, kultur, miljö och regional utveckling. Ungefär 80 % av verksamheten är hälso-och sjukvård.

Västra Götalandsregionen, framöver benämnt Regionen, har ungefär 53000 anställda och en verksamhet som omsätter ungefär 60 miljarder kronor per år. Ytterst styrs Regionen av 149 ledamöter i regionfullmäktige. Förtroendevalda styr verksamheten genom ett flertal nämnder och styrelser. Under mandatperioden 2014-2018 har den politiska ledningen bestått av moderaterna, liberalerna, kristdemokraterna, centerpartiet och miljöpartiet. De kallar sig själva för Grönblå samverkan, men kallas även Den moderatledda politiska ledningen eller de blågröna. Vi i Vänsterpartiet befinner oss i en oppositionsroll och det gäller även socialdemokraterna och sverigedemokraterna.

(V)åra grundläggande perspektiv

Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti på ekologisk grund. Vår politik och verksamhet bestäms av vårt mål: att förverkliga ett samhälle grundat på demokrati, jämlikhet och solidaritet. Vi är ett arbetarparti som vill ha ett samhälle befriat från klass-, köns- och etniskt förtryck. Ett rättvist och ekologiskt hållbart samhälle där kvinnor och män bygger sin egen framtid i frihet och samverkan.

I Regionen jobbar vi för ett jämlikt samhälle och en jämlik hälsa. Vi vill sluta hälsoklyftorna och varje politiskt förslag ska ha det som grund. Hälsa är ett bredare begrepp än frånvaro av sjukdom. Behoven, inte efterfrågan, ska vara styrande i alla våra prioriteringar. Genom Regionens olika verksamheter har vi möjlighet att påverka och det gör vi med målet att minska de ojämlika ekonomiska förhållandena och klyftorna i utbildning, som bland annat leder till ojämlik hälsa. Vi har en vidsträckt region med storstäder, landsbygd och tätorter i 49 kommuner. Även geografiskt och i frågan stad/land behöver vi sluta klyftorna

Vi vill inte att vinster plockas ut ur välfärdssektorn. Den gemensamma välfärden går alltid före skattesänkningar.

Mänskliga Rättigheter

Alla människors lika värde är grundläggande i ett samhälle där klass- och könsklyftor inte tolereras och där ingen diskrimineras. De mänskliga rättigheterna är en del av folkrätten och preciseras i internationella överenskommelser. Den mest kända är FN:s universella deklaration om de Mänskliga Rättigheterna från 1948. Rättigheterna är universella och odelbara.

Västra Götalandsregionens kommitté för mänskliga rättigheter har ansvar för att stödja och utveckla ett systematiskt arbete för mänskliga rättigheter. Syftet är att förbättra regionens kapacitet att leva upp till sina skyldigheter enligt de mänskliga rättigheterna.

Förutsättningar finns i vår region för att kunna ge våra anställda rätt kunskap i att ge alla ett gott bemötande och att erbjuda rätt vård. De mänskliga rättigheterna ska genomsyra allt vi gör inom Regionen.

Vuxna asylsökandes och papperslösas rätt till vård är bara till viss del löst genom lagstiftningen. De omfattas endast av ”vård som inte kan anstå”, inte all sjukvård. Vi vill att de ska ha samma rätt till sjukvård som alla andra. Den frågan har blivit en tydlig konfliktlinje i politiken i Regionen. Vi tycker oss ha stöd av såväl de mänskliga

Målet är ett jämlikt samhälle och en jämlik hälsa.

Mänskliga Rättigheter är odelbara. Alla har rätt till hälso- och sjukvård för att uppnå en god hälsa, även papperslösa och asylsökande.

rättigheterna, som av vårdens professioner. Vi har dock inte stöd av några andra partier i den uppfattningen.

Folkhälsa

Folkhälsoarbete måste ha sin grund i att förstå hur ett samhällets struktur ger grunden för hälsa.

Ökade klyftor i hälsa hänger på ett oacceptabelt sätt ihop med människors privatekonomi, utbildningsnivå, etnicitet och kön. Det krävs ett aktivt arbete för att motverka dessa skillnader, och alla politiska områden berörs. Vården har viktiga uppdrag inom folkhälsoarbetet för att hälsan ska bli jämlik. Vi vill att till exempel influensavaccin för riskgrupper ska vara kostnadsfri, för att inte ekonomin ska begränsa människors beslut. Samma sak gäller mammografi eller livmoderhalscreening. Bemötandet inom vården och okunskap om klasskillnader är minst lika viktigt.

Ett av de viktiga folkhälsoprojekten i dag är ”Handlingsplan för fullföljda studier” som vi helt delar uppfattningen att godkända resultat i grundskolan och gymnasieskolan är rätt fråga att prioritera.

Konfliktlinjer i Västra Götaland är att vi inte tycker att ”Handlingsplan för social hållbarhet” har utvecklats och fullföljts som våra intentioner är om arbetet. Vår grundläggande uppfattning är att folkhälsoarbete ska inriktas på samhällets strukturella problem i första hand, inte avkrävas lösningar på individnivå. Där har de borgerliga partierna inte samma uppfattning som vi har.

Kollektivtrafik

Vi vill ha lägre biljettpriser. För att alla ska ha råd att resa och för att mer kollektivt resande är en del av omställningen till ett hållbart samhälle.

Kollektivtrafiken är ett av de viktigaste verktyg vi har för att ge invånarna bättre förutsättningar att bo, leva och utvecklas i samklang med en mer hållbar samhällsutveckling.

I Västra Götaland är det Västra Götalandsregionen som är kollektivtrafikmyndighet. Som kollektivtrafikmyndighet bestämmer regionen hur kollektivtrafiken ska byggas ut och var man ska satsa för att det ska ge så stor effekt som möjligt. Det är regionfullmäktige som beslutar i de stora och strategiska besluten. Men förslagen till strategierna och besluten arbetas fram i kollektivtrafiknämnden. Utvecklingen av kollektivtrafiken sker i nära samverkan med kommunerna i Västra Götaland.

Västtrafik är ett bolag som helt ägs av regionen och som har till uppgift att planerar och upphandla/utföra kollektivtrafiken i Västra Götaland. Trafiken är ungefär till hälften finansierad med skattemedel och den andra hälften är biljettintäkter från dem som reser. Vi är överens över partigränserna om att bygga ut kollektivtrafiken i enlighet med vårt trafikförsörjningsprogram.

Biljettpriser

I Vänsterpartiet har vi lagt budgetförslag som föreslagit sänkningar på Regionen Runt 30 dagar, som är ett vanligt pendlingskort för dem som pendlar långt. De senaste åren har vi föreslagit frysta biljettpriser för att alla ska ha råd att åka och för att ett ekologiskt hållbart samhälle kräver att fler väljer kollektivtrafik, istället för bil. Det budgetförslag som de blågröna beslutade om för 2018 innebar genomsnittliga biljettprishöjningar på 2,5%. Vi vill återinföra ungdomsrabatten för 20-25-åringar och vi har genom partiets förhandlingar med regeringen fått ett sommarlovskort som till största delen finansieras av staten, och till en mindre del av regionen.

På sikt vill vi i Vänsterpartiet ha en avgiftsfri kollektivtrafik. Som vi bedömer frågan idag kräver genomförandet en delvis statlig finansiering.

Bättre villkor för personalen

Vi har motionerat om att Västtrafik borde bedriva trafiken i egen regi. Eftersom Västtrafik de facto upphandlar all trafik idag har vi även föreslagit att det vid upphandlingarna ska ställas krav på personalövergång och kollektivavtalsliknande villkor. Både vid trafik i egen regi och tydligare krav vid upphandlingarna kan vi ge chaufförerna rimliga anställningsvillkor. Bra villkor för personalen kommer resenärerna till del genom att resorna blir säkrare och genom att utvilad personal har goda förutsättningar att ge ett bra bemötande.

Förbättringar på landsbygden

Många som bor i Västra Götalandsregionen har ett litet utbud av kollektivtrafik och låg motivation att avstå från att köra egen bil. Vi vill förbättra den anropsstyrda trafiken på landsbygden så att den även omfattar helger. Då skulle fler kunna välja bort bilen eller välja bort ”andrabilen” i en familj.

Zoner

Zonindelningen, som ska användas för prissättning av biljetter, är en omdiskuterad fråga i regionen. I dagsläget (mars 2018) finns ett förslag från kollektivtrafiknämnden om att 70 zoner görs om till tre.

Vi uppskattar att det blir färre zoner och ett mer överskådligt biljettsystem. Men det avgörande i zonfrågan för Vänsterpartiet är att det inte leder till höjda biljettpriser. Det finns också en subvention från Göteborgs stad som innebär att månadskorten i Göteborg är 100 kronor billigare för alla resenärer. Vi vill att den ska vara möjlig att ha kvar.

Spårvagnar

Regionen och Göteborgs stad ska bilda ett gemensamt bolag för driften av spårvägen i Göteborg. Regionen betalar och beställer trafiken idag och även i framtiden. Vi har i arbetet med att komma överens föreslagit att de två delarna av nuvarande bolag, GS Buss och GS Trafikantservice, får fortsätta finnas kvar inom det gemensamma bolaget för att trygga arbetstillfällena.

Tillgänglighet och bemötande

Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla. Det kräver fordon som är tillgängliga men också att hållplatser är det. Det kräver att både ljud och skyltning fungerar tillfredsställande vid hållplatsutrop. Inte minst kräver det personal som bemöter bra och har kunskaper om olika sorters funktionsnedsättningar, inte minst om de funktionsnedsättningar som inte syns.

Regional utveckling

Regionen har ansvar för att samordna och driva det regionala utvecklingsarbetet. Ett ansvar som tidigare var statligt. Arbetet ska ge hållbar utveckling i tre dimensioner; ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Målsättningen har formulerats som att alla invånare ska ha möjlighet att ta tillvara de starka förutsättningarna för utbildning, arbete, kultur, fritid med mera.

Partierna i regionen är överens om att den regionala utvecklingen skulle gynnas av att en del av arbetsmarknadspolitiken överförs från staten till regionen. Vi i Vänsterpartiet

Regional utveckling har ett klasslyfteperspektiv. Vi ska prioritera arbetsmarknads- och utbildningsalternativ för dem som har störst behov. Satsningar på infrastruktur ska leda till ökad ekologisk hållbarhet

är angelägna om att den regionala utvecklingen inriktas på att minska klyftorna i samhället. Det är inte ett perspektiv som delas av alla.

Vänsterpartiet vill inom såväl sjukvård som regional utveckling utveckla samarbetet med ideella organisationer/ social ekonomi/ föreningslivet för ömsesidig nytta av all den kraft de bär. Vi vill se reserverade kontrakt vid upphandlingar, där vinstdrivande företag inte får konkurrera. Vi ser också hur regionen skulle kunna samarbeta mer med till exempel samordningförbund och studieförbund i syfte att minska klyftorna i samhället.

Utbildning

Regionen bedriver utbildning i egen regi i form av folkhögskolor och naturbruksgymnasier. Vi bedriver också utbildning för vår personal eller vår presumtiva personal. Det avsnittet har vi dock lagt under X. Personal.

Samarbetet med universiteten och högskolorna är en viktig del av det regionala utvecklingsansvaret.

Regionen är en viktig aktör i många utbildnings- och valideringsfrågor som inte är vår egen verksamhet. Det gäller i relation till utbildningsanordnare inom vårdrkena, till arbetsförmedlingens utbildningar eller universitetens utbud. Inte minst i relation till kommunerna och regionens engagemang i ”Handlingsplan för fullföljda studier”, om att alla ska klara grund- och gymnasieskolan med godkända betyg

Folkhögskolor

Regionen är huvudman för sex folkhögskolor. De heter Göteborgs, Vara, Billströmska, Fristads, Dalslands och Grebbestads. På skolorna finns alltid allmän kurs för att få behörigheter till högre studier och sedan har alla skolor sina specialinriktningar. Regionen ger också stöd till ett flertal rörelsedrivna folkhögskolor.

Vänsterpartiet har särskilt värnat folkhögskolorna i våra budgetförslag genom särskilda satsningar. Folkhögskolornas pedagogik passar många och ger en annan väg att komma vidare i arbetslivet genom att läsa in gymnasiebehörighet. I integrationen av nyanlända är skolorna viktiga och de är ofta ett kulturellt nav på sin ort.

Naturbruksgymnasier

Regionen bedriver tre naturbruksgymnasier; Sötåsen, Uddetorp och Svenljunga. Axevalla har också gymnasieutbildning, men benämns Hästcentrum. Vid skolorna ges utbildning för yrken inom jord- och skogsbruk, djurskötsel, parkskötsel och växtodling. Det finns även vuxen- och uppdragsutbildning vid skolorna. Gymnasiesärskola finns vid Sötåsen

Under mandatperioden har tre skolor lagts ned på grund av sviktande elevunderlag och alltför hög andel obehöriga lärare. Vi i Vänsterpartiet tyckte att den geografiska fördelningen av skolorna blev fel. Det finns idag ingen naturbruksskola på västra sidan av Vänern och det hade behövts. Alla elever vill inte flytta till inackorderingsboende och hade behövt naturbruk som ett av sina studiealternativ i närområdet. De gröna näringarna i Fyrbodalen behöver en skola för sin framtida kompetensförsörjning.

Regionala järnvägar

De regionala järnvägarna kommer att få allt större betydelse, när vi ställer om till ett fossiloberoende samhälle. Det behövs dubbelspår/mötesspår för att kunna korta restiderna, vilket i sin tur leder till större arbetsmarknadsregioner. Järnvägarna är Kinnekullebanan, Älvsborgsbanan, Viskadalsbanan och Bohusbanan. De är oundgängliga

i vårt nät av järnvägar och det är angeläget att de prioriteras regional och nationell infrastrukturplanering. Kinnekullebanans dieseldrift är inte en bra lösning. Den behöver elektrifieras

Det råder i stort politisk enighet i regionen om satsningarna på regionala järnvägar.

Götalandsbanan och järnväg Göteborg-Oslo

Järnvägsförbindelsen mot Norge, Öxnered-Halden och i förlängningen Göteborg- Oslo behöver utvecklas. Det tar idag alldeles för lång tid att resa eller transportera gods mellan Göteborg och Oslo med tåg.

Den nationella infrastrukturplaneringen har två delar; den nationella planen och Sverigeförhandlingen. Den nationella planen innehåller statens prioriteringar av järnvägar, vägar och hamnar. Sverigeförhandlingen är mer inriktad på nya järnvägssträckningar/ höghastighetjärnväg, kollektivtrafikåtgärder i tätorter och bostadsbyggande.

För Västra Götaland tycker vi, och alla andra partier, att är det nödvändigt att Göteborg-Borås- Ulricehamn-Jönköping utvecklas. Under våren 2018 pågår ett intensivt påverkansarbete för att försöka förmå staten/ riksdagen/regeringen att investera i den nya järnvägssträckningen. Vi i Vänsterpartiet har dels valt att uttrycka oss om Götalandsbanan, det vill säga poängtera att vi vill ha hela sträckan till Jönköping, även om vi delar uppfattningen att det är angeläget att börja byggnationen närmast Göteborg och bygga ut etappvis. Vänsterpartiet, både i riksdagen och regionen, har drivit frågan om att staten ska lånefinansiera en så stor infrastrukturensatsning, så att den inte tränger ut t.ex. satsning på regionala järnvägar. Vi har även varit drivande i att vi vill ha ny järnväg och att det inte i första hand är prioriterat att den ska vara höghastighetsbana (320 km/h), utan att 250 km/h också kan gå an.

Bredband

Bredbandsutbyggnaden är en av de viktiga frågorna på landsbygden. Regionen jobbar med målsättningen att alla hushåll ska ha tillgång till 100 Mbt 2020, frågorna i regionen och har framgångsrikt hållit ihop

Vi i Vänsterpartiet vill att regionen ska agera för att bredband ses som en del i en offentligfinansierad infrastruktur som ska komma alla till del, oberoende av var man bor. Det finns ingen logisk anledning till att de som bor utanför tätorter både ska avkrävas en arbetsinsats i bredbandföreningar och betala mer för sitt bredband än de som bor i tätort.

Regionen har möjlighet att samordna och påverka. Bredbandsutbyggnad är samtidigt dels en statlig fråga, dels en fråga för marknaden idag.

Vägar och hamnar

Både den nationella planen och den regionala planen innebär prioriteringar av olika vägar och hamnar.

Vi har i regionen inte haft någon avvikande mening om valet av de vägar som prioriterats, även om vi i samband med den regionala planen skrivit om hur angeläget det är att de olika ställningstagandena gynnar kollektivtrafik och trafiksäkerhet. Vi vill inte att vägbyggen ska leda till mer privatbilism.

Vi är överens mellan partierna om att det är bra att nya slussar i Trollhättan finns med i den nationella planen, om än sent i planperioden. Vi är lika överens om att försöka få staten att prioritera muddring av Göteborgs hamn.

Miljö

Ett ekologiskt hållbart samhälle som är fossiloberoende 2030 är målsättningen.

Västra Götalandsregionens verksamhet inom miljöområdet är att som stor regional aktör delta i och stimulera till arbetet för ett ekologiskt hållbart samhälle. Mycket av miljöpolitiken är statlig genom centrala myndigheter och verk och genom länsstyrelsens ansvar på länsnivå. En del av miljöpolitiken är kommunal genom både påverkansarbete och tillsynsansvar på miljö- och hälsoskyddsområdet.

Regionen är aktiv i projekt för att utveckla till exempel hållbara transporter, gröna näringar och samlar nu Biogas Väst tillsammans med utvecklingsstöd till vind- och solkraft i en organisation. Botaniska trädgården drivs av miljönämnden.

Vi i Vänsterpartiet har prioriterat att Regionens verksamheter ska vara fossiloberoende 2030. Vi är angelägna om att våra egna verksamheter ska vara i framkant i det arbetet. Det gäller till exempel råvaror till våra kök, som ska vara ekologiskt, och gärna även lokalt, producerade. Våra hus och lokaler ska ha hållbar uppvärmning och byggas av bästa möjliga material vad gäller långsiktig hållbarhet. Laddstolpar för elbilar och motorvärmare ska finnas vid våra sjukhus och andra lokaler. Pendelparkeringar för bilar och cyklar behöver byggas ut.

I samband med att beslut togs om en regional plan för infrastruktursatsningar formulerade vi under våren 2018 hur vi kan bli bättre på att utveckla de frågorna med en hållbar riktning.

Vi föreslår att Regionen aktivt tar initiativ och medverkar till att reducera mängden mikroplaster i havet. Vi vill minska köttkonsumtionen och se en ökning av det hållbara ekologiska jordbruket i en levande landsbygd. Tillgången till dricksvatten måste säkras. Vi vill öka tillgängligheten till regionens kuster, havsnära miljöer, naturreservat och friluftsområden, även för den som har en funktionsnedsättning.

Kultur

Kultur ska angå, beröra och vara tillgänglig för publiken, men lika mycket för och för att alla ska kunna och vilja uttrycka sig själva.

Kulturpolitiken är till viss del statlig och staten är även en viktig finansiär av den regionala kulturpolitiken genom den så kallade portföljmodellen som ger pengar till oss i regionen och styr en del av arbetet med kulturfrågor. Kommunerna är också viktiga aktörer inom kulturpolitiken. Det är kommunerna som ansvarar för biblioteken, som ju ofta är ett nav i varje orts kulturutbud.

Vänsterpartiet har i regionens kulturpolitik särskilt värnat att kulturen ska vara till för alla. Det handlar om att utbudet ska kännas angeläget och att alla ska få uttrycka sig själva inom kulturens olika uttrycksformer. Särskilt har vi uttryckt att barns och ungas möjligheter och att funktionsnedsättning inte får vara ett hinder. Kulturen ska vara genusmedveten och fri från sexuella trakasserier.

Kulturnämnden ansvarar för att styra regionens relation till Göteborgsoperan och Göteborgs Symfoniorkester, två av de stora institutionerna. Vänsterpartiet har särskilt påpekat önskemål om att de når ut geografiskt och har ett jämlikt och jämställt utbud som intresserar många.

Vänsterpartiet har särskilt värnat de pengar som använts för att olika föreningar kunnat söka stöd för att skapa mötesplatser mellan föreningar, lokalbefolkning och dem som är nyanlända till Sverige.

Fristaden, att erbjuda förföljda kulturutövare i andra länder att få en fristad att bo i och arbeta från, har vi värnat.

Kulturnämnden är den nämnd som styr regionens beställningar av folkhögskoleverksamhet.

Vår syn på personalpolitik

Bra villkor för personalen är absolut nödvändigt och ska alltid ha patientens eller medborgarens bästa som grund.

Personalpolitiken är en de viktiga profilfrågorna för Vänsterpartiet i regionpolitiken. Synen på lön, arbetsmiljö, arbetstider eller arbetsplatsdemokrati är viktiga frågor, som ofta skiljer oss från andra partier.

Vi får påminna oss att varje arbetsgivare är ansvarig för sin personalpolitik. Även om lagstiftning och centrala kollektivavtal mellan parterna sätter ramarna finns ett stort utrymme för regionen att utforma sin relation till de anställda. Vi står inför en stor utmaning i att klara kompetensförsörjningen. Det är brist på till exempel sjuksköterskor, tandhygienister, barnmorskor, läkare och psykologer. Dessutom saknas det anställda som är till exempel kuratorer, biomedicinska analytiker, logopedier och undersköterskor. Vi konkurrerar med andra arbetsgivare för att rekrytera och behålla medarbetare.

Bemanningsföretag är en variant av att ta vinster ur välfärden. Kortsiktiga lösningar med inhyrd personal är dyra och ger dålig kontinuitet för patienterna. Vår uppfattning är att regionen ska prioritera att minimera sin användning av bemanningsföretag.

PLUS är Regionens internutbildning för legitimerad vårdpersonal som antingen kommer från andra länder eller svenskar som utbildat sig utomlands. Det är ett bra sätt att ge dem de sista pusselbitarna för att kunna jobba hos inom vården.

Vi ska som Sveriges största arbetsgivare vara ett föredöme i att anställa medarbetare med funktionsnedsättning. Med rätt förutsättningar och kan alla bidra med sin arbetsinsats på våra arbetsplatser.

Arbetsmiljö och demokrati

Medarbetarna är de viktigaste ambassadörerna för att trygga framtidens kompetensbehov. Den som får uppskattning och förtroende har förutsättningar att göra en bra arbetsinsats. Vi tror på att alla kan och vill utvecklas och är beredda att ta ansvar i sitt arbete.

Vi har ett högt sjuktal, om än något sjunkande senaste året. Vi har på vissa arbetsplatser en alarmerande hög personalomsättning, som leder till både höga kostnader och ineffektivitet på arbetsplatserna.

Den viktigaste delen i en bra arbetsmiljö på många arbetsplatser i vården är att minska stressen. Om vi inte kan minska kötider, överbeläggningar och känslan av otillräcklighet kan vi egentligen inte påverka arbetsmiljön. Därför hänger hela vår sjukvårdspolitik ihop med vår personalpolitik.

Lön för mödan

Varje arbetsgivare ansvarar för sin lönenivå. Det görs genom signaler och ekonomiska ramar från högsta ledningen och via chefsled och HR-avdelningar till lönesättande chef

närmast varje medarbetare. De centrala löneavtalen är oftast "sifferlösa" och uttrycker istället i ord vad parterna förväntar sig av varandra.

Lönen har betydelse. Vi vill uppvärdera sjuksköterskorna, specialistsjuksköterskor, barnmorskor men också andra yrkeskategorier som är könsdiskriminerat lönesatta. Vi vill även se en satsning på undersköterskor och på de grupper inom Kommunals avtalsområde som har de lägsta lönerna. En löneutveckling för alla under ett yrkesverksamt liv är viktig.

Vi i Vänsterpartiet har årligen föreslagit en utökning av en pott till jämställda löner. Den politiska ledningen med de borgerliga partierna och Miljöpartiet har inte velat ha samma takt som oss i satsningen och för 2018 har de inte satsat några pengar alls på. En av satsningarna på löner i Vänsterpartiets budgetförslag är den öronmärkta lönesatsningen. Men lika viktigt är att vi låter vården få ekonomiska ramar som överensstämmer med prognosen för hur kostnaderna kommer att öka kommande år. Det gör att en vårdavdelning eller -mottagning inte behöver börja planeringen för ett nytt år med att skära bort någon del av sin verksamhet, eller känna sig pressade att hålla nere sina lönekostnader.

Vi föreslår att vi utökar antalet utbildningsplatser med bibehållen lön för de som utbildar sig till specialistsjuksköterskor. Vi har även avsatt pengar för kompetensutveckling för till exempel undersköterskor.

Kortare arbetstid och fredad fritid

Kortare arbetstid är nästa stora välfärdsreform och en fråga som drivs av Vänsterpartiet överallt i valrörelsen. Normalarbetstiden på 40 timmar i veckan har nu snart gällt i 50 år, även om kollektivavtal och arbetstidsprojekt saktat sänker arbetstiden.

Vi har årligen avsatt pengar till arbetstidsförkortning i våra budgetförslag till regionen. Vi har prioriterat två grupper. De som jobbar helt eller delvis natt i vården och de som jobbar med kök/lokalvård/tvätt. Vi har även motionerat om dessa två varianter av arbetstidsförkortning. Det finns inget annat parti som delar vår uppfattning.

I Västra Götalandsregionen finns flera goda exempel på kortare arbetstid. Inom NU-sjukvården finns 80-10 som innebär att 80 % av arbetstiden används i traditionellt vårdarbete på avdelning, och vardera 10 % används för kompetensutveckling och reflektion/vila. Ortopeden vid Mölndals sjukhus har operationspass för planerade operationer med sex timmars arbetsdagar för sjuksköterskorna. De har numera lättare att rekrytera och behålla personal. De ökar sin produktivitet och använder operationssalarna fler timmar varje operationsdag.

Arbetstidsförkortningar uppstår i Västra Götalandsregionen på arbetsplatsen för att söka lösningar på scheman, bemanning och rekrytering. De kommer inte som förslag från den politiska ledningen med de borgerliga och Miljöpartiet som är helt kallsinnig till frågan, liksom socialdemokrater och sverigedemokrater.

Vi skulle gärna se att färre helgarbetspass testas för bättre arbetsvillkor.

Vården måste bli bättre på att tillåta personalen att få freda sin fritid. Arbetsgivaren exploaterar att personalen är så lojala med patienter och arbetskamrater att de knaprar på sin semester och alltid har en beredskap att bli "inringda" via SMS

Hälso- och sjukvård

Jämlik och jämställd hälso- och sjukvård

Med en medveten politik kan hälso- och sjukvården bli mer jämlik och bidra till att minska hälsoskillnader i samhället.

Hälso- och sjukvården ska självklart vara jämlik och jämställd. Den som har störst behov av vård ska få vård först. Vår grundsyn på hälso- och sjukvården går ett steg längre. Vi vill att hälso- och sjukvården ska ha ett uppdrag att sträva efter en mer jämlik hälsa. Vår sjukvårdspolitik bygger på solidaritet, på en omfördelning till de som har störst behov.

Det ojämlika samhället syns i människors hälsa. Lågutbildade, arbetslösa, människor med normbrytande funktionalitet, hbtq-personer och psykiskt sjuka är grupper som oftare blir missförstådda eller bortglömda av vården. Ofta dör de i sjukdomar som hade kunnat förebyggas om de hade fått vård tidigare. Det finns omotiverade skillnader i vården för män och kvinnor.

Det krävs ett medvetet och aktivt arbete för att göra något åt detta. Hälso- och sjukvården har ett viktigt uppdrag att förebygga ohälsa och hjälpa människor att sköta sin hälsa efter sina förutsättningar. Vissa människor behöver mer hjälp än andra för att klara det. Högerns syn på hälsofrämjande arbete landar istället ofta i att arbetarklassen eller de utrikes födda nog ändå får skylla sig lite själva eftersom de röker och dricker och är mer överviktiga.

Ett konkret exempel är att cancervården i Sverige är ojämlik. Högutbildade och lågutbildade blir sjuka i cancer ungefär lika ofta. Men lågutbildade får sämre vård och dör tidigare när de drabbats av cancer. De får till exempel mindre möjlighet att ställa frågor när de träffar läkare eller sjuksköterskor och inte lika ofta tillgång till den bästa behandlingen. Då bidrar vården till att skapa MER ojämlik hälsa istället för tvärtom.

Självklart går det att göra något åt detta med en medveten politik. Ett tydligt politiskt krav på att hälso- och sjukvården faktiskt ska bidra till att **minska** de hälsoskillnader som finns i befolkningen. Och att tydligt peka på att det är oacceptabelt med skillnader i vård mellan män och kvinnor; lågutbildade och högutbildade; psykiskt sjuka och friska och mellan andra grupper. Mycket av ojämlikheten har sin grund i problem med bemötande. De som får sämre vård är ofta de som oftast samma grupper upplever att de blir diskriminerade i vården.

Mänskliga rättigheter i hälso- och sjukvården

Alla människors lika värde är en central princip. Därför ska papperslösa och asylsökande ha vård på samma villkor som andra.

För oss är människors lika värde en fråga som vi tar på allvar. Tyvärr är vi det enda partiet i Regionen som tar denna fråga på verkligt allvar och vill att asylsökande och papperslösa ska få vård på samma villkor som svenska medborgare. Idag får de akut vård och vård som inte kan vänta. Sex landsting har redan genomfört vård på samma villkor.

Det finns goda exempel på hur mänskliga rättigheter använts i vården för att skapa en mer jämlik vård. Bland annat har psykiatrien på vissa sjukhus klarat av att nästan helt få bort bältning av barn och unga efter att ha arbetat med mänskliga rättigheter.

Barnkonventionen är på väg att göras till svensk lag. Det är en jättebra idé. I Regionen har vi legat på för att alla beslut om hälso- och sjukvården ska ha ett barnperspektiv. Vid alla beslut som fattas ska barns perspektiv alltid vägas in. Ofta innebär det att lokaler blir annorlunda eller att vårdpersonal tänker ett steg extra innan de pratar med barn eller föräldrar.

Vad är bäst för vården? Att pengar används till att anställa personal och träffa patienter, eller att betala ut dem i vinst?

Vinster i välfärden

Förra valrörelsens viktigaste fråga kommer att genomsyra även årets valrörelse. I juni lägger Ilmar Reepalu fram den kompletterande utredningen om hur möjligheterna att ta ut vinster ur vården ska regleras. På den lilla nivån är frågan enkel. Skattepengar ska användas till vård – inte till vinster. Detta är en central ideologisk fråga. Människor ska ha vård efter behov, och det är ovärdigt att göra människors behov av vård till en marknad. Människors hälsa får aldrig vara till salu.

När marknaden har släppts in i vården ser vi hur intäkterna blir viktigare än vård efter behov. Kostnaderna för vårdvalet för rehabilitering har skjutit i höjden men ändå har vissa patientgrupper med komplicerade behov fått sämre vård. Privata vårdcentraler skickar fler patienter på felaktiga remisser till sjukhusen, sjukskriver eller skriver ut penicillin för att få nöjda patienter. Nätdoktorerna Doktor Kry och Min Doktor gör exakt allt detta via nätet. Privata vårdcentraler får med jämna mellanrum utredas för fusk. Vårdcentralen Angered Care fick stängas efter flera år där den fungerat dåligt men granskningssystemen misslyckades. De utreds nu för fusk.

Den politiska ledningen med de borgerliga och Miljöpartiet har gjort en massa upphandlingar av vård. Uppsplittningen genom upphandlingar har ibland skapat kompetensbrist på våra egna sjukhus. Privata sjukvårdsförsäkringar växer i spåret av vårdköerna. Vi tycker att alla som Regionen har avtal med ska förbjudas att ta emot försäkringspatienter.

Moderaterna och andra kommer att hota med att 100 vårdcentraler kommer att få stänga med vår politik. Det är struntprat. De privata vårdcentraler eller läkare som vill bedriva bra vård kommer att fortsätta med det, men använda resurserna till att anställa fler i sin verksamhet. Girigbukarna och riskkapitalisterna kanske lämnar. Ingen kommer att sakna dem.

Omställning av hälso- och sjukvården

När befolkningen växer och blir allt äldre kommer sjukvården att behöva förändras. Idag är det för sjukhusdominerat, och för fokuserat på att behandla sjukdomar. Genom en omställning av hälso- och sjukvården kan mer av vården flyttas närmare människor och bidra till att fler inte blir sjuka.

Vårdcentralerna har en väldigt viktig roll i att vara människors trygghet i hälso- och sjukvården. För många måste en sjuksköterska eller annan personal på vårdcentralen vara deras koordinator som hjälper dem i kontakter med både kommunen och sjukhuset. De mest utsatta behöver mer hjälp och stöd. Men något som ofta fattas i hälso- och sjukvården är tid. Med mer resurser och mer personal kan vi ge den tiden. Att ringa hem till eller åka hem till en väldigt sjuk patient är otroligt viktigt för att den patienten ska känna sig sedd och få möjlighet att berätta hur hen mår. Den typen av arbete har visat sig kunna förebygga massor av inläggningar på sjukhus. Sådant som felaktig medicinering eller näringsbrist kan upptäckas i tid.

För att klara att uppnå detta måste vårdcentralerna få tillräckliga resurser för att ha en bra tillgänglighet. Du ska få träffa rätt vårdpersonal beroende på dina behov helst samma dag, men i alla fall inom tre dagar. Dagens väntetider på fem, sex veckor för att träffa en läkare kan inte fortsätta. Tillgången till specialister i allmänmedicin är idag betydligt bättre i städerna än på landsbygden. Vi vill ha en regional handlingsplan för att säkra tillgången till allmänläkare i hela Västra Götaland.

Den nya tekniken erbjuder stora möjligheter att flytta vård närmare människor. Teknik kan hjälpa människor att snabbt få kontakt med vården via dator eller mobil. Den ger

möjlighet för läkare på en vårdcentral att prata med läkare på ett sjukhus. Eller för kroniskt sjuka patienter att mäta sitt blodtryck så att vården får veta. Samtidigt kommer inte alla att kunna ta till sig, ha råd med eller klara av att använda ny teknik. Jämlig vård är det centrala målet.

Det råder egentligen enighet om det här behovet av omställning och att utöka den nära vården. Primärvården ska göra mycket mer om några år än den gör idag. Till det krävs personal och för att anställa personal krävs resurser för att genomföra det. Och resurser kräver ibland skattehöjningar.

Sjukhus – överbelastade och underbemannade

Våra akutsjukhus är ständigt aktuella i media. Köer inom vårdgarantin, köer på akutmottagningarna, sängar i korridorer och ekonomiska underskott. Tillgänglighet inom vårdgarantin är både befolkningens och de politiska partiernas högst prioriterade sjukvårdsfråga.

Den politiska ledningen med de borgerliga och Miljöpartiet har misslyckats med vården. Personalomsättningen för sjuksköterskor har ökat till nästan det dubbla under åren med blågrön politisk ledning. Effekten har blivit att många vårdplatser på sjukhusen fått stänga. Patienter får ligga i korridorer och TV-rum och överbeläggningar har blivit ett permanent tillstånd. Vårdskadorna ökar.

Användandet av bemanningsföretag har fortsatt öka och var 2017 hisnande 666 miljoner kronor. Vi betalar 20 öre av vår landstingsskatt till bemanningsföretag!

Västra Götalandsregionen är det landsting i hela Sverige som har flest färdigbehandlade patienter liggande på sjukhusen. Patienter måste komma hem snabbare från sjukhusen när de inte längre behöver sjukhusets vård. Sjukhus, kommun och vårdcentraler måste hjälpas åt och se till att inte patienterna drabbas. Vårdcentralerna har ett viktigt uppdrag där.

Som ni förstår finns det mycket oppositionspolitik att bedriva kopplat till situationen på akutsjukhusen. Några huvudpunkter om vad vi vill göra.

- 1) **Rimlig finansiering.** Kompensera vården för väntade kostnadsökningar och befolkningsökning.
- 2) **Hållbar personalpolitik.** ”Det råder inte brist på sjuksköterskor, det råder brist på arbetsgivare som erbjuder arbetsvillkor och löner för att de ska vilja arbeta hos dem.” Det gäller för alla yrkesgrupper. Arbetsmiljön på framför allt de som arbetar nätter på sjukhusen är sådan att människor inte orkar. Kortare arbetstid eller ökad bemanning krävs för att få full bemanning. Har vi tillräckligt med personal fungerar hela vården bättre!
- 3) **Vårdplatser.** Konkreta mål för att ha tillräckligt antal vårdplatser öppna. Både arbetsmiljön och patientsäkerheten hotas av att patienter vårdas i korridorer eller TV-rum.

Vårdgarantin

Tillgängligheten till hälso- och sjukvård inom vårdgarantin anses av media och de politiska partierna vara den högst prioriterade frågan inför valet. När sjukhusen får för lite pengar ska de prioritera de sjukaste patienterna. Om väntetiden för en knäoperation blir en månad längre är det ett mindre problem än om en cancerpatient avlider under sin väntetid eller om en patients hjärtfel missas i stressen på ett sjukhus med mycket

Andra partier kommer att säga att det inte behövs mer pengar för att få fungerande vård på våra sjukhus. Vi anser att de har fel. Dagens vårdköer och utslitna personal är beviset.

På ortopedin Mölndals sjukhus hade de problem med tomma tjänster och långa vårdköer. De startade med dubbla sextimmarsskift för sjuksköterskor och undersköterskor. Resultat: Full bemanning, kortade köer.

överbeläggningar. Med tillräckliga resurser till vården slipper vi den typen av undanträngning.

Långa väntetider är ett otyg. Men lika viktigt är ett annat förhållningssätt. Patienter ska få veta direkt när de har nästa tid för undersökning eller behandling och slippa känslan av att stå i kö. Vi vill korta köerna och vi vill göra det genom att göra mer vård på våra egna sjukhus och inte genom upphandlingar.

Där har den politiska ledningen med de borgerliga och Miljöpartiet misslyckats. Under deras fyra år i Regionens politiska ledning har vårdköerna vuxit. Dessutom har de fattat beslut om att göra många upphandlingar för att få bort köerna i vården. Det är kortsiktigt och ofta ineffektivt. Ibland har detta lett till att personal rekryterats från våra sjukhus och därför har ännu mer vård fått upphandlas. Det blir lätt en ond spiral.

Akutmottagningar och vård dygnet runt

Det ska vara lätt för patienterna att veta vart de ska gå när de är akut sjuka. Därför är det rätt att ha primärvårdens akut bredvid sjukhusets akut.

I januari 2016 blev det stora rubriker i media när en läkare på Sahlgrenska akutmottagning i Göteborg gick till media och larmade om hur ohållbar situationen var. Hon tvingades som ansvarig läkare välja bort en patient som behövde bevakning därför att en annan behövde det ännu mer. Korridorerna på akuten var helt enkelt knökfulla med patienter som väntade på att få komma till en vårdplats. Sjukhuset var fullt överallt. Det går att leta upp liknande exempel från våra andra sjukhus. Grundorsaken är bristen på sjuksköterskor som gör att många vårdplatser är stängda.

Många patienter får vänta alldeles för länge på våra akutmottagningar. Oftast inte de mest sjuka patienterna. Men för till exempel skröpliga eller mångsjuka äldre som blivit sämre kan väntetiderna bli väldigt långa. En förklaring är överbeläggningarna på sjukhusen. Patienter som egentligen är färdigbehandlade får vänta flera timmar innan de kan lämna akutmottagningen och komma till en vårdavdelning.

En annan förklaring till de långa väntetiderna är att för många patienter kommer till akuten i onödan. Många hade inte behövt åka dit om de istället fått tidigare vård på sin vårdcentral eller genom ett hembesök.

Dessutom måste primärvården och vårdcentralerna ha ett tydligare uppdrag för vård på kvällar, helger och nätter. Idag är det svårt att förstå vart du ska gå vid vilken tid, och många går till akuten i onödan. På Östra Sjukhuset i Göteborg prövas nu en närakut i anslutning till akutmottagningen, bemannad med specialister i allmänmedicin. Det har lett till att köerna inne på akutmottagningen har minskat. Vi tror att sådana närakuter ska finnas vid alla akutmottagningar. Vi anser också att det behövs närakuter med tillgång till lab och röntgen på fler ställen.

Ambulanser

Befolkningen ska kunna lita på att ambulansen kommer i tid var de än bor.

I större städer och nära sjukhus har ambulanser alltid korta väntetider. Men ute på landsbygden är väntetiderna ofta för långa. Det finns många exempel på hur smartare arbete med ambulanser kan korta väntetiderna även på landsbygden.

Singel responderbilar är en vanlig bil med en sjuksköterska i. Dessa åker på larm till ambulansen om de vanliga ambulanserna är upptagna. De har visat sig fungera väldigt bra. Väldigt många ambulanslarm behöver bara att någon kan komma och titta på personen. Ungefär var tredje behöver inte ens åka till sjukhus. I flera kommuner åker kommunens sjuksköterskor också på ambulanslarm om det inte finns någon ambulans med kort inställetid. I Göteborg testas psykiatriambulanser vilket har lett till väldigt positiva resultat för akut sjuka psykiatripatienter.

Första linjens psykiatri i primärvården måste byggas ut både för barn och vuxna.

Psykiatri – i behov av en närsjukvårdssatsning

Psykiatri måste byggas underifrån precis som all annan hälso- och sjukvård. Ett snabbt omhändertagande på vårdcentralerna är nödvändigt.

Ett exempel är att de som lider av psykisk sjukdom dör i förtid av somatisk ohälsa. Så kan vi inte ha det! Vårdcentralerna har en viktig roll att tillsammans med sjukhusens specialistpsykiatri ta bättre hand om de psykiskt sjuka.

Tyvärr har vårdvalet för primärvården inneburit att första linjens psykiatri för barn och unga fungerat väldigt dåligt. Många vårdcentraler har inte klarat av att ta om hand psykisk ohälsa bland barn och unga. Det viktiga samarbetet med elevhälsan och ungdomsmottagningarna har inte fungerat. Resultatet har blivit att BUP (Barn- och ungdomspsykiatri) blivit överbelastad. Först på senare har det fattats politiska beslut för att förbättra vården genom att skapa få enheter som ansvarar för barn och unga.

Psykiatri på sjukhusen har stor problem med kompetensförsörjningen. Framför allt är det i Skaraborg som det varit väldigt svårt att rekrytera psykiatriker. Det krävs en mer offensiv personalpolitik för att vända de rekryteringsproblemen.

Mödravård och förlossningsvård

Mödravården i Västra Götalandsregionen fungerar väldigt bra. I alla kommuner utan två ansvarar Närhälsan. 98% av föräldrarna är nöjda. Sjukhusen är nöjda med att det i alla kommuner utan två gäller enhetliga regler och fungerande överlämning till förlossning.

Då vill alliansen och Miljöpartiet privatisera delar av mödravården genom att öppna för privata aktörer att starta mödravårdsmottagning. Sjukhusen är väldigt kritiska. De ser risken för att det blir brist på barnmorskor på förlossningsavdelningarna när de privata mottagningarna ska rekrytera sin personal.

Förlossningsvården fungerar överlag bra i Västra Götalandsregionen förutom på somrarna. Då får mammor ofta hänvisas till andra sjukhus eller landsting. Ökad grundbemanning på förlossningsavdelningarna på somrarna är önskvärt.

Men sjukhusens förlossningsavdelningar har svårt att rekrytera barnmorskor. Många **upplever** arbetsmiljön med nattarbete som allt för tuff. Den miljard som Vänsterpartiet förhandlat fram till förlossningsvården med regeringen kommer att ge större möjligheter att rekrytera tillräckligt med barnmorskor. En viktig satsning som dessa pengar kommer att användas till är att förbättra vården efter förlossning för mammor som spruckit vid förlossningen.

Tandvård – tänderna är en del av kroppen

Tänderna är den del av kroppen där hälsoskillnaderna är som störst mellan de som har och de som inte har. Nästan var femte av befolkningen har under senaste året tackat nej till tandvård trots att de har behov. 60% av dessa har tackat nej av ekonomiska skäl. Arbetslösa, personer med sjukpenning och utlandsfödda är överrepresenterade. Det är oacceptabelt.

Det råder enighet mellan de politiska partierna om att tänderna är en del av kroppen. Men det är en väldigt dyr reform.

Västra Götalandsregionen ansvarar för tandvården för barn och ungdomar (som är avgiftsfri 0-21 år), och för patienter med särskilda behov av specialisttandvård (tandreglering av olika slag). I Västra Götalandsregionen var Vänsterpartiet med och införde fri ungdomstandvård upp till 24 år. Nationellt har vi senare fått igenom att 20-

Tänderna är en del av kroppen. Det är oacceptabelt att klassamhället syns så tydligt i människors munnar. Nu ska frågan utredas om fri tandvård. Vänsterpartiet vet att vi vågar göra de skattehöjningar som krävs för att finansiera det!

åringar och 21-åringar har fri tandvård i hela landet. Vi har fortsatt driva frågan i regionen att höja gränsen upp till den dag någon fyller 26 år.

Regionen driver den egna Folktandvården. Folktandvården arbetar med det som heter frisktandvårdsavtal där du betalar en månadskostnad för din tandvård. Vilket är en bra idé, men det är väldigt dyrt för den som har dåliga tänder.

Den politiska ledningen med de borgerliga och Miljöpartiet har föreslagit att privatisera specialisttandvården trots att det inte finns några problem med dålig tillgänglighet.

Har du frågor?

Om du inte hittar svaren du behöver

Hör av dig till oss!

Vi kommer i valrörelsen att vara så nåbara vi bara orkar och finnas vid dator och telefon!

Våra politiska sekreterare är en hotline när du behöver svar

Lena Karlsson: 0700-82 52 18, lena.karlsson@vgregion.se eller på Facebook

Lena svarar främst på frågor om regional utveckling, kultur och personalfrågor.

Niklas Teodorsson: 0702-55 62 17, niklas.theodorsson@vgregion.se eller på Facebook.

Niklas svarar bäst på frågor om hälso- och sjukvård.

Talespersoner

Våra talespersoner i valet kommer att utses i april.

Tips!

Om du inte hittar svaren här eller inte når oss: Be att få e-postadress till den som frågar, och skicka den till oss på våra e-postadresser, så svarar vi!

Kolla om du har den aktuella versionen av valskolan. På den här sidan hittar du all information du behöver om Vänsterpartiets politik i regionvalet.

Vår Facebooksida: <https://www.facebook.com/vansterpartietvastragotaland/>

Hemsida för (v) i Västra Götalandsregionen: www.vastragotaland.vansterpartiet.se

Vår sida om regionvalet: <http://vastragotaland.vansterpartiet.se/regionvalet-2018/>

Aktuell version av valhandboken. <http://vastragotaland.vansterpartiet.se/valhandbok-for-regionvalet-2018/>

Västra Götalandsregionens hemsida; www.vgregion.se